

Αθήνα, 02 Αυγούστου 2019

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΠΔΔ

Αριθμ. Πρωτ. 3152

Προς: Φαρμακευτικοί Σύλλογοι της Χώρας

Θέμα: «Μονοεδρικά φαρμακεία, Δήμοι ή κοινότητες με 2-6 φαρμακεία, και λοιπές περιπτώσεις»

Ως γνωρίζετε, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 257 του Ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5/17.01.2018), του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 του Ν. 4558/2018 (ΦΕΚ Α' 140/01.8.2018) και του άρθρου 26 του Ν. 4613/2019 (ΦΕΚ Α' 78/24.5.2019) αντικαταστάθηκε το άρθρο 9 του Ν. 1963/1991 (ΦΕΚ Α' 138) και ρυθμίστηκε το ωράριο λειτουργίας των φαρμακείων, ως επίσης και οι εφημερίες και το διευρυμένο ωράριο.

Γνωρίζετε επίσης ότι ο διαχωρισμός των φαρμακείων σε **μονοεδρικά φαρμακεία (ήτοι έχει εκδοθεί μόνο μία άδεια ιδρύσεως φαρμακείου στην εν λόγω εδαφική περιοχή)**, καθώς και στις περιπτώσεις των Δήμων ή κοινοτήτων όπου λειτουργούν από 2 έως 6 φαρμακεία (**ήτοι έχουν εκδοθεί από 2 έως 6 άδειες ιδρύσεως φαρμακείου στους εν λόγω Δήμους και κοινότητες**), αφορά αποκλειστικός και ειδικός **μόνο** το ωράριο λειτουργίας (για τα μονοεδρικά φαρμακεία) καθώς και την εκτέλεση των εφημεριών τους στις εδαφικές περιοχές αυτές.

Το δε Υπουργείο Υγείας δυνάμει των υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου Δ3(β)/Γ.Π./οικ.14863/21.02.2018 με θέμα «Εγκύκλιος σχετικά με το Ωράριο των Φαρμακείων και την εφαρμογή του άρθρου 257 του ν. 4512/2018 (Α' 5)» και Δ3(β)/Γ.Π./οικ.26897/16.5.2018 με θέμα «Απάντηση σε έγγραφο», Εγκυκλίων του προέβη σε διευκρινίσεις επί των ανωτέρω διατάξεων.

Έτσι, η ανωτέρω υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου Δ3(β)/Γ.Π./οικ.14863/21.02.2018 Εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας αναφέρει ότι οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του Β.Δ. 398/1963 (σύμφωνα με το οποίο οι ώρες εργασίας δεν δύνανται να υπερβαίνουν τις δέκα ημερησίως στα μονοεδρικά φαρμακεία) και του Π.Δ. 479/1981 (που ορίζει το σύστημα διημέρευσης και διανυκτέρευσης για τους Δήμους ή Κοινότητες που λειτουργούν 2 έως 6 φαρμακεία) ισχύουν κανονικά και δεν έχουν καταργηθεί, το δε ωράριο και το σύστημα διανυκτερεύσεων και διημερεύσεων θα καθορίζεται εν προκειμένω σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις.

Επίσης, ο Π.Φ.Σ. με τα υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 296/24.01.2018, 356/29.01.2018, 462/05.02.2018, 474/05.02.2018, 822/ 22.02.2018, 1021/07.3.2018 και 4227/02.8.2018 έγγραφά του, τα οποία σας έχουν κοινοποιηθεί, έχει διεξοδικώς αναφέρει και αναλύσει τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω διατάξεις.

Κατόπιν των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι:

I. ΔΗΜΟΙ Ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΟΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΑΠΟ 2 ΕΩΣ 6 ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Το Π.Δ. 479/1981 (ΦΕΚ Α' 132) ρυθμίζει αποκλειστικά και μόνο τις διημερεύσεις και διανυκτερεύσεις σε Δήμους ή Κοινότητες όπου λειτουργούν από 2 έως 6 φαρμακεία, και επουδενί το ωράριο λειτουργίας των φαρμακείων. Προβλέπει λοιπόν ότι σε Δήμους ή Κοινότητες όπου λειτουργούν από 2 έως 6 φαρμακεία, το ένα εξ αυτών διημερεύει και διανυκτερεύει κάθε ημέρα υπό τις κάτωθι διακρίσεις:

α) Παραμένει προαιρετικώς ανοικτό κατά τις ώρες μεσημβρινής διακοπής της λειτουργίας των φαρμακείων (διημέρευση). Στην περίπτωση που το φαρμακείο δεν παραμείνει ανοικτό, αναρτάται υποχρεωτικώς επί της προσόψεως του καταστήματος, ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και ο αριθμός τηλεφώνου του διημερεύοντος φαρμακοποιού.

β) Παραμένει υποχρεωτικώς ανοικτό από την ώρα του εσπερινού κλεισίματος των φαρμακείων (ήτοι από τις 21.00 σύμφωνα με το άρθρο 257 του Ν. 4512/2018) μέχρι τις 22.00 για την χρονική περίοδο από 16 Οκτωβρίου έως 15 Μαΐου, και μέχρι τις 23.00 για την χρονική περίοδο από 16 Μαΐου έως 15 Οκτωβρίου. Για το χρονικό διάστημα από τις ανωτέρω ώρες και μέχρι του πρωινού ανοίγματος των φαρμακείων (ήτοι από τις 08.00 σύμφωνα με το άρθρο 257 του Ν. 4512/2018) αναρτάται υποχρεωτικώς σε εμφανές σημείο επί της προσόψεως του καταστήματος, ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και ο αριθμός τηλεφώνου του διανυκτερεύοντος φαρμακοποιού.

γ) **Τις Κυριακές και τις υπόλοιπες ημέρες Αργίας, το διήμερόν και διανυκτερεύον φαρμακείο λειτουργεί κανονικώς από 09.00 έως 13.00.** Μετά το κλείσιμο του φαρμακείου αναρτάται υποχρεωτικώς σε εμφανές σημείο επί της προσόψεως του καταστήματος, ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και ο αριθμός τηλεφώνου του διημερεύοντος και διανυκτερεύοντος φαρμακοποιού.

δ) Ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και ο αριθμός τηλεφώνου του διημερεύοντος και διανυκτερεύοντος φαρμακοποιού αναρτάται υποχρεωτικώς σε εμφανές σημείο επί της προσόψεως του καταστήματος όλων των υπολοίπων φαρμακείων της πόλεως.

Συνεπώς θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι **σε Δήμους ή Κοινότητες όπου λειτουργούν από 2 έως 6 φαρμακεία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί υποχρεωτικού ωραρίου (ήτοι τουλάχιστον 40 ώρες εβδομαδιαίως)** σύμφωνα με το άρθρο 257 του Ν. 4512/2018. Έτσι, θα πρέπει να εφαρμοστούν και εν προκειμένω οι εν λόγω διατάξεις, ούτως ώστε ο κατά τόπον αρμόδιος Περιφερειάρχης να προβεί στην έκδοση αποφάσεως, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του οικείου φαρμακευτικού συλλόγου, με την οποία θα κατανέμονται, ανάλογα με τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, οι ως άνω 40 ώρες εντός της εβδομάδας. Κατόπιν, με νέα απόφαση του Περιφερειάρχη, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του οικείου φαρμακευτικού συλλόγου, θα καθορίζεται ανά περιφερειακή ενότητα ή ανά δήμο, ο αριθμός των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν κάθε έτος και η σειρά διημέρευσης και διανυκτέρευσης αυτών. Σύμφωνα με αυτή την απόφαση συντάσσονται από τον κατά τόπον αρμόδιο φαρμακευτικό σύλλογο σχετικοί πίνακες διημέρευσης και διανυκτέρευσης, οι οποίοι ισχύουν για ένα έτος και είναι υποχρεωτικοί για τα μέλη τους. Τέλος, υφίσταται για τα εν λόγω φαρμακεία αφενός μεν η υποχρέωση συμμετοχής τους στις διημερεύσεις και διανυκτερεύσεις, αφετέρου δε δυνατότητα επιλογής διευρυμένου ωραρίου. Τα δε φαρμακεία που επιθυμούν να λειτουργήσουν σε διευρυμένο ωράριο, υποχρεωτικά θα πρέπει να κλείνουν στις 21:00 τις καθημερινές ημέρες, και στις 20.00 το Σάββατο.

II. ΜΟΝΟΕΔΡΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του Β.Δ. 398/1963 (ΦΕΚ Α' 113) «Περί κανονισμού των χρονικών ορίων εργασίας εν τοις Φαρμακείοις» ορίζεται ότι : **«Εις κομοπόλεις εις ας λειτουργεί έν μόνον φαρμακείον αι ώραι εργασίας δεν δύνανται να υπερβαίνωσι τας δέκα (10) ημερησίως, ως και του προσωπικού αυτών».**

Η ανωτέρω υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου Δ3(β)/Γ.Π./οικ.26897/16.5.2018 Εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας αναφέρει ότι: «...η υποχρεωτική λειτουργία των

φαρμακείων της περίπτωσης παρ. 2 του άρθρου 1 του Β.Δ. 398/1963 για κοινοπόλεις, όπου λειτουργεί ένα μόνο φαρμακείο, προσδιορίζεται από το συνδυασμό της ανωτέρω διατάξεως του Β.Δ. και της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 257 του Ν. 4512/2018, ώστε να προκύπτει λειτουργία μέχρι 10 ώρες ημερησίως και όχι λιγότερο από 40 ώρες την εβδομάδα. Περαιτέρω σε ό,τι αφορά τα ανωτέρω (μονοεδρικά) φαρμακεία, δεν υφίσταται για αυτά η υποχρέωση συμμετοχής τους στις διημερεύσεις και διανυκτερεύσεις, υφίσταται όμως δυνατότητα επιλογής διευρυμένου ωραρίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 257 του Ν. 4512/2018».

Συνεπώς, όσον αφορά στα μονοεδρικά φαρμακεία ισχύουν τα εξής:

α) υφίσταται η υποχρέωση τηρήσεως υποχρεωτικού ωραρίου τουλάχιστον σαράντα (40) ωρών την εβδομάδα,

β) δεν υποχρεούνται να συμμετέχουν σε διημερεύσεις και διανυκτερεύσεις, και

γ) διατηρούν τη δυνατότητα επιλογής διευρυμένου ωραρίου όταν οι ώρες λειτουργίας του φαρμακείου υπερβαίνει τις δέκα ημερησίως.

δ) τα μονοεδρικά φαρμακεία που επιθυμούν να λειτουργήσουν σε διευρυμένο ωράριο, υποχρεωτικά θα πρέπει να κλείνουν στις 21:00 τις καθημερινές ημέρες, και στις 20.00 το Σάββατο.

ΙΙΙ. Τέλος, ευνόητο είναι ότι σε Δήμους, Δημοτικές Κοινότητες και Δημοτικές Ενότητες όπου λειτουργούν πάνω από 6 φαρμακεία (ήτοι έχουν εκδοθεί πάνω από έξι άδειες ιδρύσεως φαρμακείου) ισχύουν όσα ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 1963/1991 ως ισχύει, και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των περιπτώσεων Ι και ΙΙ του παρόντος.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

Ηλίας Ανδρ. Δημητρέλλος

Νομικός Σύμβουλος

Π.Φ.Σ.